

VLADIMÍR BALAŠ
ministr školství, mládeže a tělovýchovy

Praha, říjen 2022
Č. j.: MSMT-5957/2022-30

Vážený pane předsedo,

k Vašemu dopisu z 13. října 2022, ve kterém mě informujete o výpovědi z pracovního poměru, kterou dal rektor Univerzity Palackého v Olomouci děkanovi Přírodovědecké fakulty, si Vám dovoluji sdělit následující.

Zákon č. 111/1998 sb., o vysokých školách (dále „vysokoškolský zákon“) nedává Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy pravomoc, která by jej opravňovala zasahovat do pracovněprávních vztahů vysokých škol.

Výjimkou nejsou ani ustanovení § 37 a § 38 vysokoškolského zákona.

Chápejte proto mé vyjádření jako názor právníka a vysokoškolského pedagoga, nikoli jako názor ministra školství.

Z citace usnesení Akademického senátu vaší fakulty:

„AS PŘF konstatuje, že rektor UP výpovědí z pracovního poměru danou děkanovi PŘF UP porušil závažným způsobem zákon o vysokých školách a zákoník práce. Tento akt rektora UP je neoprávněným a hrubým zásahem do nezávislosti jak fakultní, tak univerzitní samosprávy.“

Ize dovodit, že důvodem, který vedl k přijetí shora citovaného usnesení Akademického senátu Přírodovědecké fakulty, je skutečnost, že rektor měl porušit ustanovení § 28. odst. 3 vysokoškolského zákona, když odvolal děkana bez předchozího vyjádření akademického senátu fakulty a bez souhlasu akademického senátu univerzity.

(3) Rektor může odvolat děkana z vlastního podnětu, a to pouze po předchozím vyjádření akademického senátu fakulty a se souhlasem akademického senátu veřejné vysoké školy v případě, kdy děkan závažným způsobem neplní své povinnosti nebo závažným způsobem poškozují zájem vysoké školy nebo fakulty.

Z Vašeho dopisu nelze zjistit, zda je tomu skutečně tak, ale vzhledem k tomu, že se otázkou výpovědi Akademický senát fakulty zabýval, byl nedostatek spočívající v tom, že věc nebyla akademickým senátem projednána, zhojen, neboť ten se otázkou zabýval a vyjádřil s takovým krokem rektora nesouhlas.

Pokud jde o vyjádření Akademického senátu univerzity, nelze z Vašeho dopisu zjistit, zda se na něj rektor ve věci odvolání děkana již obrátil a s jakým výsledkem, proto se touto otázkou nebudu dále zabývat.

Ve svém dopise uvádíte, že rektor svým jednáním porušil zákoník práce a vysokoškolský zákon.

Z veřejně dostupných zdrojů jsem zjistil, že nemělo jít o odvolání děkana, ale o výpověď z pracovního poměru pro zvláště hrubé porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci, tj. z důvodů, které jsou uvedeny v ustanovení § 52 písm. g) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, resp. v ustanovení § 55, odst. 1 písm. b)

Okamžité zrušení pracovního poměru zaměstnavatelem

(1) Zaměstnavatel může výjimečně pracovní poměr okamžitě zrušit jen tehdy,

b) porušil-li zaměstnanec povinnost vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci zvláště hrubým způsobem.

Nejsem sice detailněji obeznámen se skutkovými okolnostmi případu, ale z veřejně dostupných zdrojů vyplývá, že ze strany děkana vaší fakulty mohlo jít o zcela bezprecedentní zásah do soukromí druhých lidí, ohrožení práv duševního vlastnictví a že nakládání se získanými informacemi s sebou může nést i vážná bezpečnostní rizika. Z tohoto úhlu pohledu se postup rektora zdá být jako zcela přiměřený.

Právní otázkou, kterou je nutno se zabývat, je vztah vysokoškolského zákona a zákoníku práce. Vzhledem k tomu, že vysokoškolský zákon zvláště hrubé porušení povinností vyplývajících z právních předpisů neřeší, nezbylo děkanovi nic jiného než postupovat podle zákoníku práce.

V dané věci totiž dle mého názoru nelze s jistotou tvrdit, že vztah mezi zákoníkem práce a vysokoškolským zákonem je nutně vztahem mezi obecnou a speciální právní úpravou. Vysokoškolský zákon se takovouto otázkou vůbec nezabývá a neupravuje otázku skončení pracovního poměru, ale zabývá se pouze výkonem funkce děkana. Výpověď daná děkanovi fakulty sice zasahuje i do výkonu funkce, neboť je zřejmé, že když někdo přestane být členem akademické obce, nemůže nadále zastávat funkci děkana.

Na mém právním názoru nic nemění ani stanovisko právního odboru MŠMT, které se ve věci vyjádřilo v tom smyslu, že mezi vysokoškolským zákonem a zákoníkem práce existuje vztah zvláštní a obecné právní úpravy. MŠMT se v dané věci vyjadřovalo obecně, bez znalosti skutkových okolností případu a pokud jde o odkazy na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, není jisté, zda by Nejvyšší správní soud při přihlédnutí ke konkrétním skutkovým okolnostem rozhodl v dané věci tak, jak rozhodoval v jiných věcech. Kdybychom totiž použili logický argument *reductio ad absurdum*, mohli bychom dospět ke zcela nesmyslnému závěru, že by rektor univerzity nesměl dát, bez předchozího vyjádření a souhlasu akademických senátů, výpověď děkanovi ani v případě, kdy by jej přistihl při vraždě. To si spíš dokáží představit závěr, že v takovém případě se souhlas presumuje.

Vážený pane docente, nejsem si jist, zda se s mým právním názorem ztotožníte, jen jsem chtěl ukázat, že postup rektora Univerzity Palackého v Olomouci může být právně zcela logicky zdůvodnitelný.

Mnohem více, než postup rektora v konkrétním případě, mě znepokojuje skutečnost, že se fakultní senát vůbec nezabýval podezřením ze zcela bezprecedentního neetického a patrně zjevně protiprávního jednání děkana Přírodovědecké fakulty.

S pozdravem

Vážený pan
Doc. Mgr. Karel Lemr, Ph.D.
předseda akademického senátu PF
Univerzita Palackého v Olomouci

Na vědomí:
Vážený pan
Prof. MUDr. Martin Procházka, Ph.D.
rektor
Univerzita Palackého v Olomouci